

Assises de la

35es Traduction
à Arles LITTÉRAIRE

09-10-11 **NOV**
2018

Traduire le **TEMPS**

© Gilbert Garcin / Camera Obscura

Dimanche 11 novembre • 10h45 > 12h45

Espace Van Gogh

Atelier suédois > français

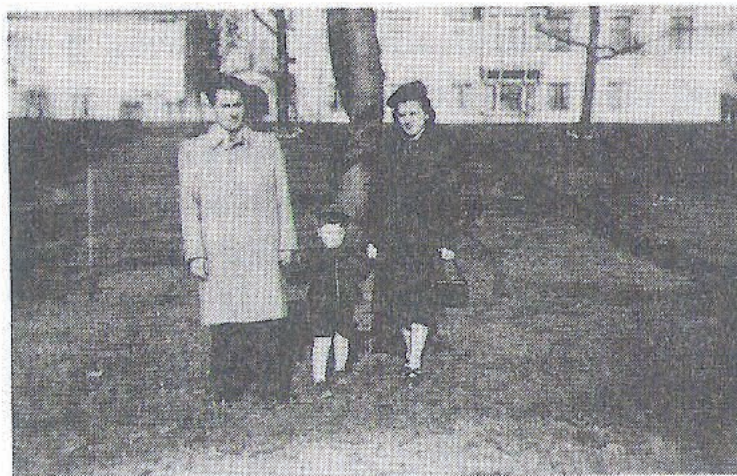
animé par **Anna Gibson**

Une brève halte après Auschwitz de **Göran Rosenberg**
Éd. Le Seuil, coll. Documents, 2014

av gula och röda blommor i blå vas. I cykelkällaren två begagnade cyklar, varav en med barnstol, upphängda i krokar i taket. Jag letar också efter en sittvagn, men vet inte riktigt var jag ska placera den. Jag vet bara att det måste ha funnits en plats för den någonstans, liksom det så småningom måste finnas plats för ett leksakståg i trä och en hylla med lånade barnböcker från stadsbiblioteket och en fackindelad låda med bassortimentet av mekanodelar och några få men kostbara miniatyrbilmodeller i gjuten metall, däribland helt bestämt en svart Volvo PV 444. I en lägenhet med ett enda rum är det lätt att se hur stor plats också ett enda barn tar.

I den här lägenheten tar Barnet upp mer plats än vad som syns för ögat. Runt Barnet en växande väv av ambitioner och planer. Den lilla papplådan med handsågade och handtextade bokstavsbrickor i trä är inte bara en Leksak utan också ett Projekt, och de ständigt nya bokstavskombinationer som Barnet tillsammans med den unge mannen, som nu är hans far, under långa söndagseftermiddagar lägger ut på golvet i vardagsrummet formar inte bara orden i ett nytt språk utan också byggstenarna i en ny värld. *Barnet ska göra Platsen till sin så att en ny värld ska bli möjlig för dem* är det Projekt som snabbt fyller den lilla lägenheten med sina osynliga inventarier av drömmar och förväntningar. Vad de två nyanlända behöver är ju inte tak över huvudet utan fast mark under fötterna, och där Barnet kan slå rot kanske även de med tiden kan böttna.

Barnet det är alltså jag. Och Platsen jag ska göra till deras genom att göra den till min har sitt geografiska centrum i en ljust gulrappad hyreslänga med två portar, tre våningar och arton lägenheter nedanför järnvägsstationens perrong nummer ett, där de stora passagerartågen på väg söderut alltid gör ett kort uppehåll, också expresstågen, också nattågen, också tågen till Köpenhamn och Hamburg. Från köksfönstret och vardagsrumsfönstret i den lilla ettan på andra våningen i hyreslängan närmast skogen kan man se människor röra sig i vagnarna. Och människor röra sig med vagnarna. Med varje tåg en ny värld bakom vagnsfönstrens reflexer, stumt omedveten om sitt korta uppehåll i den värld som ska bli min.

Det sägs att utländska kungar också har gjort ett kort uppehåll här, och blivit mötta av flaggviftande människor på perrongen, och fått sina kungavagnar sidokopplade för kunglig frukost, och omkopplade till svenskt kungatåg för den sista paradfärden in till Stockholms Central och kungliga slottet, men någon sådan värld utanför vårt köksfönster har jag inget minne av. Förmodligen var det före kriget, innan vårt hus var byggt och innan jag fanns, och det enda man såg om man till äventyrs tittade ut genom vagnsfönstret åt vårt håll var sandmo och gles tallskog.

Helt säkert är i alla fall att några månader efter krigsslutet gjorde den amerikanske pansargeneralen Patton ett kort uppehåll på perrong nummer ett innan han steg ombord på 21.53-tåget mot Malmö. Tidigare på dagen hade han besökt Sörmlands pansarregemente i Strängnäs och studerat den 22 ton tunga svenska stridsvagnen modell 42 och den svenskbyggda bepansrade trupptransportbilen SKP som var byggd av Scania-Vabis, och kommit fram till att den svenska bilen var bättre än motsvarande amerikanska. Fast han kanske bara var artig. Och dessutom kanske inte heller helt sams med den amerikanska militärledningen som just hade tagit ifrån honom befälet över den tredje armén. Det var den 3 december 1945 på kvällen och en stor folkskara hade samlats på stationen för att hylla ”den populära generalen”. När tåget med Patton satte sig i rörelse söderut

hördes kraftiga hurrarop. Också det var innan jag fanns, men vid den tiden stod huset på sin parkettplats, just färdigbyggt och nyss nyinflyttat, och kanske hade några av de nyinflyttade lockats att öppna ett av sina fönster mot perrongen i den sena decemberkvällen för att försöka få en skymt av den man som bara ett år tidigare hade krossat det tyska motståndet i norra Frankrike med en uppseendeväckande kombination av genialitet och hänsynslöshet. George S. Patton var hans fulla namn. Jag minns honom bara som George C. Scott i "Pattons sista dagar" och skulle kanske därför ha hurrat så där lagom, men de som utan minsta förbehåll hurrade för den verkliga Patton på perrongen utanför vårt blivande köksfönster och såg honom livs levande kliva på tåget mot Malmö och kanske ännu kände krigets oro i kroppen, skulle nog aldrig glömma vad de hade sett eftersom de skulle bli några av de sista som fick se general George S. Patton i livet. Drygt två veckor senare, den 21 december 1945, dog han i sviterna efter en bilkrasch utanför Mannheim i det besegrade och ockuperade Tyskland.

Mitt första egna minne av stationen utanför köksfönstret är annars tågen som aldrig stannar och aldrig tar slut utan ändlöst slamrar genom nätterna i sina tätt sammankopplade karavaner av öppna och täckta godsvagnar, kvidande och gnisslande som överlastade kedjefångar på en straffexpedition. Jag minns dem först därför att det är de som först väcker mig när fönsterrutorna skallrar och skarvarna hamrar mot hjulen och de knastrande blixterna från de dubbla loken skär genom gardinerna och en däven doft av kemikalier och förruttnelse rullar ner från perrongerna och in i våra sängar och drömmar.